

עסקים בבעלות נשים כמנוע צמיחה כלכלי

ועידת יסמין השנתית 2014

קרן קונרד אדנאואר בישראל חתמה את פעילותה לשנת 2014 עם ועידת יסמין השנתית לעסקים בבעלות נשים יהודיות וערביות. כנס זה, הנערך מדי שנה, מאורגן על ידי עמותת יסמין וקרן קונרד אדנאואר בישראל.

כנס יסמין מזמן אליו מדי שנה פסיפס עשיר של נשים, בעלות עסקים קטנים, בינוניים וגדולים, נשים שמתכננות להקים עסק ונשים פעילות בתחום. מפגש הנשים מכל רחבי הארץ ומכל המגזרים מהווה בסיס פורה ליצירת קשרים אישיים ומקצועיים.

השנה נערך הכנס במעמד נשיא מדינת ישראל, מר ראובן (רובי) רבלין.

למן תחילת כהונתו הציב הנשיא רבלין את ערכי השוויון והדמוקרטיה בישראל בראש סדר העדיפויות שלו. נוכחותו בכנס זה רק חיזקה את התחושה, כי הוא נחוש בדעתו ליישם את כוונותיו הלכה למעשה.

נשיא המדינה, ראובן (רובי) רבלין

הנשיא פתח את דבריו בהצהרה, כי הנשים בולטות כיום בפסגת העשייה בישראל, הן בפוליטיקה והן בכלכלה. עם זאת, עדיין קיימת תופעה מקוממת של הדרת נשים ואפליה נגד נשים. הנשיא הגדיר תופעה זו "כסכיזופרניה של המשק הישראלי כלפי נשים", תופעה שהוא מאוד מוטרד ממנה. "המגזר העסקי עוד מתקשה להבין את יחסו לנשים. גם ב-2014 הצלחה שייכת לבודדות והאפליה היא נחלת רבות".

"איך מעצימים את הנשים מכל המגזרים, כך שיהיו כוח דומננטי? איך נוטעים תקווה בלב הנערות הישראליות מכל המגזרים, כך שתהיינה משוכנעות, כי השמיים הם הגבוהים?" תהה הנשיא. לדבריו, התשובה לשאלות אלו נעוצה בראש ובראשונה בחינוך.

הנשיא סיכם ואמר שככל שנשים מעפילות מעלה הן פורצות דרך לנשים שבאות אחריהן. "חשוב להעניק הזדמנויות שוות לכל צעירה הגדלה בישראל. חשוב שישפטו אותן צעירות אך ורק על פי כשרונן ויכולתן לתרום, ולא על פי זהותן, כפי שקורה לא אחת". הוא הביא שלוש דוגמאות לנשים ממגזרים שונים, אשר פרצו את החסמים והצליחו בעסקיהן.

"הנשים הן התקווה לחברה טובה וצודקת יותר, הסמל להגשמת החלום האישי והישראלי", סיכם הנשיא, שזכה לתשואות רמות מ-500 הנוכחות באולם.

השנה עמד כנס יסמין בסימן שילוב עסקים קטנים ובינוניים בבעלות נשים במערכת הכלכלית הרחבה, תוך התמקדות בתפקיד המדינה והעסקים הגדולים בעידוד העסקים הקטנים והבינוניים בבעלות נשים, על ידי שימוש בהם כבספקים. נושא זה תופס לאחרונה תאוצה בכלכלה העולמית. נשיא ארצות הברית, ברק אובמה, העביר לא מכבר חוק, המחייב כי 5% מכלל הספקים הפדרליים תהיינה חברות קטנות ובינוניות בבעלות נשים.

גם שר הכלכלה, נפתלי בנט, דיבר בכנס בזכות הנשים ויכולותיהן לתרום לכלכלה ולחברה בישראל. תחת המוטו "פרייר מי שלא מעסיק נשים", פרש השר בנט בפני הקהל את תכניות הממשלה לשנים הקרובות, שנועדו לעידוד נשים בשוק העבודה: מרכזי תעסוקה לנשים ערביות בנגב, עזרה בלימודים ובהשמה עבור נשים בשנות הארבעים לחייהן כו'.

השר בנט הצהיר, כי קרן הערבות לתמיכה בעסקים בצמיחה הוכפלה בשנה האחרונה, וכי נשים העומדות להקים עסק מוזמנות לפנות לקבלת אשראי, כמו גם לקבלת יעוץ מקצועי בעלות סמלית.

כמו נשיא המדינה, כך גם השר בנט גורס, כי התנאי המוקדם לקידום נשים בכלכלה טמון בשבירת המחיצות והדעות הקדומות כנגד נשים בכלל וכנגד נשים ממגזרים מסויימים בפרט. הוא קרא לנשים להעז ולזוז, ולא לפחד להכנס לשוק החופשי.

במסגרת החלק הטקסי של הכנס הוענק לגברת רות דיין בת ה-98 את יסמין על מפעל חיים ועל תרומתה לכלכלה ולחברה בישראל.

עופרה שטראוס, נשיאת "יסמין" וכיראם בלעום, מנכ"לית ומייסדת "יסמין", נשאו דברים והסבירו על עבודת הארגון ומטרותיו ועל הרצינות שמאחורי הכנס:

בישראל פועלים כיום 480 אלף עסקים, רק 70 אלף מתוכם הינם בבעלות נשים. נתון מדאיג זה מלמד, כי הנושא אינו זוכה להכרה מספקת. יתרה מכך, נשים רבות אף חשות כי המדינה היא גורם המקשה על פעילותן.

"יסמין" שואפת לשנות את פני הדברים. תכניות יסמין רבות ומגוונות, ותכליתן לטפל בנושא לעומק, על ידי מדידת המצב הקיים, בדיקת צרכי הנשים ומתן כלים לקידומן וקידום עסקיהן. "המטרה היא להציב עסקים המובילים בידי נשים במקום גבוה, כאשר אחת הדרכים החשובות היא לדאוג להשתלבותם ברכש הממשלתי והמוניציפלי", הסבירה כיראם בלעום.

נשיא המדינה, ראובן (רובי) ריבלין, נשיאת "יסמין", עופרה שטראוס, מנכ"לית יסמין, כיראם בלעום, מנהל קרן קונרד אדנאואר, ד"ר מיכאל בורכרד

כמי שעומדת בראש עסק גדול ובולט במשק, עופרה שטראוס מתגייסת באופן אישי לתמיכה בעסקים קטנים ובינוניים בבעלות נשים, והם מהווים כיום אחוז לא מבוטל מספקי החברה שלה.

עופרה שטראוס קראה לעמיתיה, בעלי החברות הגדולות במשק, אך בעיקר לממשלה כרוכש הגדול ביותר במדינה, להתגייס למען העסקים הקטנים והבינוניים בבעלות נשים ולחפש אותם באופן אקטיבי, כדי לשלבם בשרשרת הרכש שלהם. לדבריה, העסקים הקטנים צריכים לקבל יותר תמיכה מהמדינה ממה שמקבלים העסקים הגדולים. "אם המדינה לא תשים דגש על כך שהעסקים הקטנים והבינוניים יגדלו, כלכלת ישראל לא תגדל. כלכלת מדינת ישראל צריכה להיות כלכלה שכולם שותפים לה". עופרה שטראוס ציינה, כי חשוב לה לומר דברים אלו דווקא ערב הבחירות,

בתקווה שהמפלגות ירימו את הכפפה ויטייחו לנושא חשוב זה במצע הבחירות שלהם.

כצעד קונקרטי, יצרה "יסמין" שיתוף פעולה עם הארגון האמריקאי "ויקונקט אינטרנשיונל", שמאתר מתוך המאגר שברשותו חברות פוטנציאליות של נשים כספקיות. כיראם בלעום קראה גם לנשים הישראליות להצטרף למאגר זה. "האמינו בעצמכן והכירו במעמדכן כבעלות עסקים", סיכמה.

ד"ר מיכאל בורכרד, מנהל קרן קונרד אדנאואר בישראל, ציטט בראשית דבריו את מילותיה של הילרי קלינטון, אשר הצהירה כי "כשנשים משתתפות בכלכלה, כולם יוצאים מרווחים". הוא הוסיף כי לנשים יש את הכוח לתרום גם לשלום, לדו קיום, לשוויון ולשיתוף. כל אלה יחזקו את מדינת ישראל. כל אלה הם גם הערכים והעקרונות שעליהם מושתתת עבודתה של קרן קונרד אדנאואר בישראל, ומכאן נובע שיתוף הפעולה ההדוק ומתמשך עם ארגון "יסמין".

ד"ר מיכאל בורכרד, מנהל קרן קונרד אדנאואר בישראל

מיכאל בורכרד עמד על הדמיון שבין כלכלות גרמניה וישראל: שתיהן הכלכלות החזקות ביותר באזור שלהן, ושתיהן מבוססות על שוק חופשי, בו העסקים הקטנים והבינוניים משחקים תפקיד חשוב. יחד עם זאת, עדיין יש מקום לשיפור בכל הקשור בשוויון מגדרי בכלכלה.

לאחר שהנשים באולם צפו ברכות מצולמות של נשות עסקים מן העולם: שרי בלייר, מלני ורויר ונדיה טיילור, התמקמו על הבמה משתתפי הפאנל הדין במעמד הנשים מנקודות מבט ציבורית ועסקית.

ורד סויד, מנכ"לית הרשות לקידום מעמד האישה במשרד ראש הממשלה, הסבירה על הסטריוטיפים הקיימים עדיין בחברה הישראל, המהווים את החסם העיקרי בהתקדמות הנשים בכלכלה. משרדה יזם והגיש לאחרונה תכנית חומש לאומית לקידום ושילוב נשים בעסקים. היא הצביעה על החשיבות שבחקיקה עודפת עבור עסקים בבעלות נשים, הכוללת הטבות מס משמעותיות. לדבריה, מוכרחים לשים את הנושא המגדרי בפוקוס מתמיד, רק כך הוא יחלחל לעולם הפוליטי.

רפיק חלבי, ראש מועצת דליית אל כרמל, שמח לחלוק עם הקהל, כי למרות השמרנות בחברה הדרוזית בישוב, הנשים בו מתקדמות בצורה מרשימה ביותר. כמות הנשים האקדמאיות בישוב היא כ-80%, והוא עצמו בחר נשים רבות לתפקידי מפתח בכירים במועצה. חשוב לו לקדם נשים בכל התחומים, ולא רק בתחומים המזוהים עם הנשים, כמו חינוך, צרכנות וקוסמטיקה.

מיכל אנסקי, גסרונמית ויזמית שוק האוכל ושווקי האיכרים בארץ ושופטת בתכנית הטלוויזיה המצליחה "מאסטר-שף" היא דוגמא מובהקת ליזמית מטאורית, שסללה את דרכה בעולם המזוהה לרוב עם גברים. היא סיפרה על המהמורות שעברה, עד שזכתה לאמון והצליחה למנף את היוזמה שלה לכדי עסק מצליח.

מיכל אנסקי, הסבה את תשומת הלב לכך, שלעיתים גם הסמנטיקה עלולה להקרין על התפיסה, והציעה להשתמש בביטוי "עסקים בצמיחה", במקום "עסקים קטנים ובינוניים".

היא פנתה לנשים שהצליחו, והפצירה בהן להיות נדיבות כלפי חברותיהן העושות את צעדיהן הראשונים בעולם העסקים. גם ורד סויד הדגישה, כי כל אשה מצליחה צריכה לראות את עצמה כפורצת דרך לבאות אחריה.

קתרין רוג'רס, סגנית נשיא, בחברת הענק IBM, הגיעה לכנס מארה"ב, והעשירה את הקהל בנסיינה הרב ובתובנותיה במסגרת תפקידה. היא דיברה על התפקיד המשתנה של הנשים בחברה, על חשיבותן של הנשים ככוח עולה וכמנוע צמיחה גלובלי ועל התרומה הנשית להתפתחות כלכלית בת-קיימא. היא הבהירה, כי לכל אחת מאיתנו יש אחריות ומחוייבת לחברה, וביכולתה של כל אחת לעשות שינוי.

מעבר למילות העידוד, המוטיבציה והתקווה שנטעה בלב המאזינות, הציגה קתרין רוג'רס נתונים סטטיסטיים, המצביעים על צמיחה מתמשכת לאורך השנים בהכנסות חברת IBM, מהרגע שהחלו להשתמש בעסקים קטנים ובינוניים בבעלות נשים כחלק משרשרת האספקה שלהם.

הנשים בקהל זכו להתעודד לא רק מדבריה של קתרין רוג'רס. ניכר כי אף אשה באולם לא נותרה אדישה, כאשר עלו על הבמה ארבע נשים צעירות שהקימו עסקים במו ידיהן, וגוללו את סיפורי ההצלחה שלהן.

מרגש במיוחד היה סיפורה של מריים אבו-רקייק, הבדואית, מייסדת חוות "בת המדבר", שסיפרה כי היתה צריכה להרחיק עד לונדון ללימודי תואר, כדי להכיר בערך

הידע המשפחתי המסורתי של רקיחת משחות מחלב נאקות, שהביא אותה להגשמת חלומה ולהקמת עסק משגשג.

סיפורי הצלחה של נשים בעלות עסקים: (מימין לשמאל) המנחה דנה יוס, ליטל קלמנסון (LK Jewelry), נעה וילנסקי (Peekaboo), מרים אבו-רקייק (חוות בת-המדבר), רחלי גנות (Rachip Semiconductor Professionals)

בסוף היום הוצעו למשתתפות הכנס שלוש סדנאות מעשיות. כל אחת יכלה לבחור את הנושא שסייע לה במינוף העסק שלה: כיצד להשתלב בשרשרת האספקה של העסקים הגדולים בארץ, שידרוג ופרסום העסק באמצעות רשתות התקשורת באינטרנט והדרך הנכונה להשיג ולהתאים אשראי להרחבת העסק.

אין ספק, כי כנס יסמין השנתי הינו יום חג לעוצמה הנשית בישראל.

חשיבותו הגדולה של כנס יסמין נעוצה בכך שהוא מצליח לקבץ אליו מאות נשים ממגזרים שונים ברחבי הארץ, שאולי אחרת כלל לא היו נפגשות, ומסייע להם ליצור קשרים אישיים ומקצועיים, להבין את התהליכים הבולטים בכלכלת המדינה המשפיעים על התפתחות עסקיהן ולהעניק להן את הכלים הנחוצים והעידוד הכל כך מתבקש להמשיך ולצמוח.